

ПРОЛОГ

Після трьох із половиною тисячоліть правління Тирана Лето імперія була покинута напризволяще. За Голодних Часів і пізнішого Розсіяння рештки людської раси подалися в далечінь, у дикий, недосліджений космос. Шукаючи багатств і безпеки, вони тікали в незнані царства, та ці пошуки виявилися марними. За п'ятнадцять століть вони вціліли і їхні потомки терпіли страшні злидні. Людство змінилося до невпізнання.

Древній уряд Старої Імперії, позбавлений сили й ресурсів, зазнав цілковитого краху. Вкоренилися і зміцніли нові владні угруповання, але людство ніколи більше не дозволило собі покладатися на одноосібного лідера чи якусь ключову скінченну субстанцію. Єдність веде до провалу.

Дехто запевняє, що Розсіяння було Золотим Шляхом Лето II, тиглем, у якому назавжди загартовано людський рід, уроком, який ми не зможемо забути. Але як один чоловік — навіть людинобог, що був частково піщаним червом, — міг з доброї волі заподіяти такі страждання своїм дітям? Тепер, коли потомки Загублених повертаються з Розсіяння, можемо тільки уявити справжнє жахіття, з яким мусили там зіткнутися наші брати й сестри.

Банк Записів Гільдії, відділення Гамму

Навіть найученіші з нас неспроможні охопити уявою обшир Розсіяння. Як історик, я приголомшена думкою про все знання, про ретельні записи тріумфів і трагедій, які було втрачено

назавжди. Поставали й падали цивілізації, а ті, що zostалися у Старій Імперії, перебували у самовдоволенні.

Труднощі Голодних Часів породили нову зброю й нові технології. Яких ворогів ми створили мимоволі? Які релігії, деформації та суспільні процеси запустив Тиран? Ніколи цього не довідаємося, і боюся, що це незнання повернеться, щоб переслідувати нас.

Сестра Тамелейн, Архіви Капітули

До нас повернулися наші втрачені брати, Загублені тлейлаксу, які зникли у сум'ятті Розсіяння. Але вони докорінно змінилися. Принесли з собою покращену версію лицеплясів, запевняючи, наче самі спроектували цих подобозмінювачів. Та мій аналіз Загублених тлейлаксу показує, що вони помітно відстають від нас. Не можуть навіть виробляти прянощі в аксолтлевих контейнерах, але запевняють, наче створили досконаліших лицеплясів? Як це можливо?

І Всечесні Матрони. Пропонують нам союз, але їхні дії є лише проявом брутальності і поневоленням підкорених народів. Вони знищили Ракіс! Як можна вірити їм чи Загубленим тлейлаксу?

Майстер Скителі, нотатки з герметичної схованки, знайдені у спаленій лабораторії на Тлейлаксу

Дункан Айдаго і Шіана вкрали наш не-корабель і відлетіли у безвість. Забрали з собою багатьох Сестер-відступниць і навіть гхолу нашого башара Майлса Тега. З огляду на наш новоукладений союз, я відчуваю спокусу наказати всім Бене Гессерит і Всечесним Матронам зайнятися поверненням цього корабля і його вартісних пасажирів.

Та я не зроблю цього. Хто може знайти не-корабель у цьому неосяжному Всесвіті? Ба більше, не маємо права забувати, що до нас наближається небезпечніший Ворог.

Нагальне послання від Мурбелли, Матері Настоятельки і Великої Всечесної Матрони

ЧАСТИНА 1: ТРИ РОКИ ПІСЛЯ ВТЕЧІ З КАПІТУЛИ

Пам'ять — зброя достатньо гостра, щоб завдавати глибокі рани.

Ламентация ментата

У день його смерті Ракіс — планета, загальновідома як Дюна, — померла разом із ним.

Дюна. Втрачена назавжди!

В архівному приміщенні корабля-втікача «Ітака» гхола Майлса Тега переглядав останні хвилини пустельного світу. Пара із запахом меланжу здіймалася над енергетичним напоєм біля його лівого ліктя, але тринадцятиліток проігнорував це, поринувши у глибоке ментатське зосередження. Ці історичні записи та голограми дуже його цікавили.

Тут і в такий спосіб було вбите його первісне тіло. Так, як було знищено весь цей світ. Ракіс... легендарна пустельна планета, від якої залишилася тепер лише обвуглена брила.

Проектовані над поверхнею стола архівні зображення показували військові кораблі Всечесних Матрон, скупчені над жовто-коричневою, всіяною плямами кулею планети. Величезні невовимі не-кораблі, схожі на цей, крадений, де перебував зараз Тег і його супутники-втікачі, мали вогненну силу враження, більшу за все, будь-коли використовуване Бене Гессерит. Порівняно з нею традиційна атомна зброя не надто перевершувала укол шпилькою.

«Ця нова зброя мусила бути створена в Розсіянні». Тег розвивав ментатську проекцію. Людська вигадливість, що породжена розпачливим становищем? Чи, може, йшлося про щось геть інше?

На плавучому зображенні наїжачені кораблі відкрили вогонь, вивільняючи палючі хвилі за допомогою пристроїв, які

Бене Гессерит відтоді називали нищителями. Бомбардування тривало, доки планету не було позбавлено життя. Піщані дюни перетворилися на чорне скло, навіть атмосфера Ракіса згоріла. Величезні черви і розлогі міста, люди і піщаний планктон — усе зникло. Ніхто не міг там вижити, навіть він.

Тепер, через майже чотирнадцять років, у дуже зміненому всесвіті цибабий підліток встановив робоче крісло на зручнішу висоту. «*Переглядання обставин власної смерті. Знову*».

Вдавшись до точного означення, Тег був радше клоном, ніж гголою, себто вирощеним з клітин мертвого тіла, хоча більшість людей вживала для його опису саме це друге слово. У його молодому тілі жив старий чоловік, ветеран численних кампаній Бене Гессерит; він не пам'ятав останніх хвилин свого життя, але ці записи не викликали сумнівів.

Безглузде знищення Дюни продемонструвало істинну жорстокість Всечесних Матрон. *Блудниці*, як називало їх Сестринство. І не без причин.

Торкнувшись сенсорів керування, він знову викликав зображення. Дивно бути спостерігачем ззовні, знаючи, що це сам він боровся і помирав, коли все це записувано.

Тег почув якийсь звук біля архівних дверей. Озираючись, побачив, що це Шіана стежить за ним з коридору. Її обличчя було худорлявим і гострорисим, а шкіра бронзовою — спадок Ракіса. У неслухняному волоссі кольору умбри виблискували мідні пасма на пам'ять про дитинство, проведене під пустельним сонцем. Очі були цілковито синіми від споживання меланжу впродовж усього життя, а ще через Агонію прянощів, яка перетворила її на Превелебну Матір. Наймолодшу з усіх, що будь-коли пройшли це випробування і вижили. Так було сказано Тегові.

На повних устах Шіани з'явилася ледь помітна посмішка.

— Знову вивчаєш битви, Майлсе? Недобре, якщо воєначальник є таким передбачуваним.

— Мушу багато чого переглянути, — відповів Тег юначим голосом, який саме переживав мутацію. — Башар багато здобув за триста стандартних років, перш ніж він... перш ніж я помер.

Коли Шіана розпізнала проєктовані записи, на її обличчі з'явився стурбований вираз. Відколи вони втекли у цей химерний і незнаний всесвіт, Тег оглядав ці кадри з Ракіса до меж шаленства.

— Є якісь вісті від Дункана? — спитав він, намагаючись відвернути її увагу. — Він збирався випробувати новий алгоритм навігації, щоб вивести нас з...

— Ми достеменно знаємо, де перебуваємо. — Шіана здійняла підборіддя у несвідомому жесті, до якого вдавалася дедалі частіше, відколи стала проводиркою групи втікачів. — Ми *загублені*.

Тег автоматично піймав у цих словах критичне ставлення до Дункана Айдаго. Їхнім заміром було не дати змоги будь-кому — Всечесним Матронам, корумпованому ордену Бене Гессерит чи таємничому Ворогу, — розшукати корабель.

— Принаймні ми у безпеці.

Здається, Шіану це не переконало.

— Мене турбує стільки невідомостей. Де ми, хто за нами женеться. — Її голос урвався, тоді вона сказала: — Залишаю тебе твоїм студіям. Ми зустрічаємося ще раз, щоб обговорити наше становище.

Він стрепенувся.

— Щось змінилося?

— Ні, Майлсе. Я очікую тих самих аргументів, знову і знову. — Вона стонула плечима. — Схоже, інші Сестри на цьому наполягають.

Тихо шелеснувши одежею, залишила архівне приміщення, zostавивши його в тиші, яку порушувало тільки дзижчання великого корабля-невидимки.